

сфері. Однак скільки себе пам'ятає людство, істинні поети були завжди в перших чотах суспільних борінь, як сказав Генріх Гейне: «На мій гріб ви повинні покласти меч, оскільки я завжди був відважним солдатом у війні за визволення людства». Це – природа поезії, якій народ вручив право говорити від свого імені. А Тарас Шевченко взагалі вчинив неперевершений історичний подвиг, по суті, врятувавши націю в найтяжчі часи заборони рідного слова. Справдешні поети усіх часів і народів тому й стали постійними величинами, оскільки навіть співці найніжнішого кохання, у годину загрози Вітчизні, зводились воїнами духа. Сухозлітки за першого ж подиху вітру розлітались, наче їх і не було, а тих, що «од Бога», кожне наступне покоління і через віки сприймає як своїх сучасників. Тому так своєчасно гучать слова незабутнього Андрія Малишка:

*Її не купиш квітом провесен,
Ані горлянку, ні чином.
Поезія – це діло совісне.
Не грайся нею безпричинно!*

Не мені доводити, що без хліба духовного хліб насущний може стати поперек горла. Справдешна ж поезія завжди була покликом у духовне піднебесся. Не забуваймо хоч інколи зводити очеса д'гори.

Але й пильніше придивляймося під ноги, бо, на преглибокий сум, останнє десятиліття позначене падінням суспільної моралі, безкарним розгулом мажорів, продажністю представників силових структур, нахабним до цинізму рейдерством і моторошними вбивствами. Це породжує в суспільстві відчуття безвиході, що межує з непередбаченими струсами.

Отже, якщо розглядати ситуацію не фрагментарно, а в сукупності, то наближаємось до висліді, що однією з пер-

шорядних причин нинішнього стану є критичне послаблення в суспільстві морально-етичних застережників.

Серед інших причин цього не останньою є і значне пониження громадянського голосу поезії, яка зі своїх першопочатків кликала сіяти розумне, добре і вічне. Тим часом самопроголошені, пробачте, естети, навпаки, зовуть її «не заземлюватись». Історія мала б застерегти подібних гуру стосовно того, що першими жертвами теорії відсторонення поезії від суспільних змагань стають саме автори її, позаяк кримінал трактує чистоплюйство як слабкість м'язів. І взагалі, всі наші поети, возведені в класики, були не лише вишуканими ліриками, а й повноростими громадянами.

Але всі видатні пройшли коронацію, тільки витримавши іспит часом. Відтак, я б у підручниках не подавав нині сущих повнометражними портретами, а розглядав у загальному огляді. А вже час розставити їх за рангами. І хай Господь це рангування відкладе якомога надалі.

Питома поезія приховує якусь особливу таїну, котру не зміг достеменно розгадати навіть геніальний Іван Якович Франко, досліджуючи «секрети поетичної творчості». Чи не найближче підійшов до істини Роджер Бекон ще в 13-му столітті, досліджуючи увігнуті дзеркала, які конденсують одночасно минуле, нинішнє і грядуще. Це нагадує мить озаріння, коли у творчій особистості відкривається «третє око». Відтак, прислухаймося до мудреця, який зауважив: «Не кваптеся осуджувати солдата, який іде не в ногу з усією колоною, бо, можливо, він уже чує оркестри грядущого». Дай нам, Боже, бути гідними великих предтеч, які оберegli нам рідну мову і почуття національної гідності.

Ще раз схиляюся доземно в подячності за високу відзнаку.

61

Лаври для музейної лаври

Києво-Печерський історико-культурний заповідник отримав сертифікат «Європейський музейний стандарт із Знаком Якості Музею» від Європейської економічної палати торгівлі, комерції та промисловості (ЄЕПТКП).

Вручили сертифікат під час прес-конференції у древній лаврі Міністра культури України Михайла Кулиняка, генерального директора заповідника Вікторії Лісничої, президента ЄЕПТКП в Україні Станіслава Григорського, віце-президента ЄЕПТКП в Україні Рустама Агаєва, секретаря Предстоятеля УПЦ Архієпископа Переяслав-Хмельницького і Вишневського Олександра, скарбника Свято-Успенської Києво-Печерської лаври Архімандрита Варсонофія.

За словами Михайла Кулиняка, подія не випадково припала на час проведення Євро-2012. Адже заповідник є чи не найголовнішим за відвідуваністю гостями столиці.

Вікторія Лісничка пригадала історію питання: «Одразу після призначення мене на цю посаду, я усвідомила, яка величезна відповідальність лягає на мої плечі. Разом з тим не полишав неспокій: а чи все правильно роблю?».

134 (!) рекомендації стосовно того, яким повинен бути сучасний музей, молода керівниця отримала від Європейської економічної палати торгівлі, комерції та промисловості. Передусім належало піднести заповідник до рівня найкращих музеїв світу.

Підготовка до проходження сертифікації за євростандартами розпочалася 6 березня поточного року з підписання угоди про співпрацю між ЄЕПТКП і заповідником. Про поетапну процедуру здобування культурним осередком нового статусу журналістам розповів Рустам Агаєв: «Важливим для нас залишалося питання топ-менеджменту. І ми переконалися, що Вікторія Миколаївна Лісничка – менеджер із європейським мисленням». Усі витрати з сертифікації ЄЕПТКП взяла на себе, зробивши таким чином своєрідний внесок у розвиток української культури.

Керівництво заповідника докорінно переглянуло підхід до обслуговування відвідувачів. Оновили інфраструктуру, привели у відповідність до європейських норм офісні приміщення й місця для відпочинку персоналу, внесли зміни до пакета екскурсійних послуг тощо. На прес-конференції представники ЄЕПТКП зауважили, що працівники закладу врахували всі рекомендації експертів. Рустам Агаєв запевнив: «Якщо ми вручаємо такий сертифікат, то водночас даємо гарантію споживачеві – все тут працює послідовно, впорядковано, професійно».

Нині Києво-Печерський історико-культурний заповідник – єдиний у державі музейний заклад, котрий може похвалитися високою європейською відзнакою.

Ольга КРАСОВСЬКА.
Фото Ольги ПРОКОПЧУК.

1990 року за рішенням 14-ї сесії Міжурядового комітету ЮНЕСКО зі збереження всесвітньої культурної і природної спадщини архітектурний ансамбль Києво-Печерської лаври внесено до Списку всесвітньої спадщини. На балансі заповідника – 144 споруди, з них пам'яток архітектури – 119 (національного значення – 46, місцевого – 73). До складу архітектурного ансамблю заповідника входять найбільші православні святині України XI – початку XX століття. На території заповідника функціонують музеї: історичних коштовностей; українського народного декоративного мистецтва; театрального, музичного та кіномистецтва України; книги та друкарства України; мікромініатюр Миколи Сядристого.